

بەنام آنکە جان را گفت آمۆخت

مەندىسى استخەر، سونا و جىكۈزى

اطلاعات گارپىرىدى چىت طراحي و اجرا

تاليف و گردآورى:

مەندىس بەمن جليليان اختيارى

عنوان و نام پدیدآور	: جلیلیان اختیاری، بهمن	سرشناسه
تالیف و گردآوری بهمن جلیلیان اختیاری.	: مهندسی استخرا، سونا و جکوزی اطلاعات کاربردی جهت طراحی و اجرا	
مشخصات نشر	: تهران: فدک ایساپیس، ۱۳۹۰.	
مشخصات ظاهری	: ص. مصور، جدول، نمودار.	
شابک	: ۹۷۸-۱۲۵۰۰-۳۳-۶۰۰-۱۶۰-۳-	
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا	
موضوع	: استخرهای شنا - طرح و ساختمان	
موضوع	: جکوزی - طرح و ساختمان	
موضوع	: سونا - طرح و ساختمان	
رده‌بندی کنگره	: TH ۴۷۶۳/ج۸۹۰۱۳۹۰	
رده‌بندی دیوبی	: ۶۹۰/۸۹۶	
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۴۷۵۲۸۷	

مهندسی استخر، سونا و جکوزی

اطلاعات کاربردی جهت طراحی و اجرا

مؤلف	:	بهمن جلیلیان اختیاری
مدیر تولید	:	مجید رضا زروی
حروفچینی و صفحه‌آرایی	:	واحد تولید انتشارات فدک، ایساپیس (بیتا تبریزی پور)
نوبت چاپ	:	اول - ۱۳۹۰
تیراژ	:	۱۰۰۰
چاپ و صحافی	:	گنج شایگان
قیمت به همراه CD	:	۱۲۵۰۰۰ ریال
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۵۲۰۳-۴۶-۲

دفتر انتشارات : تهران - خیابان انقلاب - خیابان اردبیلهشت- بین لبافی نژاد و جمهوری - ساختمان ۱۰
تلفن: ۶۶۴۸۲۲۲۱ - ۶۶۴۸۱۰۹۶ - ۶۶۴۶۵۸۳۱

نمایندگی تهران : خیابان انقلاب- نبش ۱۲ فروردین- پلاک ۱۳۱۲- انتشارات صانعی
تلفن: ۶۶۴۰۵۳۸۵ - ۶۶۴۰۹۹۲۴

فروشگاه یزد: میدان آزادی (باغ ملی)- ابتدای خیابان فرخی- جنب مجتمع ستاره
تلفن: ۶۲۲۶۷۷۲- ۶۲۲۶۷۷۱ - ۶۲۲۷۴۷۵

www.fadakbook.ir- info@fadakbook.ir

کلیه حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است؛ مطابق با قانون حقوق مولفان و مصنفات مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به انتشارات فدک ایساپیس می‌باشد. هرگونه برداشت، تکثیر، کپی برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه کتبی از انتشارات فدک ایساپیس ممنوع بوده و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

معاونت حقوقی
انتشارات فدک ایساپیس

تألیف و گردآوری این کتاب را تقدیم می‌کنم به:

جان جمان و خالق آب، این مایه‌ی حیاتی و هدیه‌ی هستی بخش برای تمام موجودات،
باشد که با حفظ و انتقال آن به نسل‌های آتی سپاسگزار لطف بیکران خداوند باشیم.

با پا سکن زاری از خدایی مهربان

و تامی همسفرانی که در تامی مرافق تجربیاتم از بدو تولد تا کنون مرایاری داده‌اند.

همسفرانی چون پردم، مادرم، همسرو فرزندم و تامی آنانی که دوستیان دارم.

علم اندوخته‌ای است که نباید را که بماند، بلکه باید به دیگران نیز انتقال یابد، نحوه انتقال هرچه باشد امری پسندیده و نیکوست. نحوه انتقال از طریق کتاب و لوح‌های فشرده فراگیر است، بنابراین آنچه مسلم می‌باشد این است که تدریس توسط کُتب کاربردی می‌تواند اثر مطلوبی جهت یادگیری داشته باشد. از این رو آقای بهمن جلیلیان اختیاری یکی از علاقمندان به رشته تأسیسات و یکی از مهندسان فعال و حرفه‌ای، در زمینه‌های مختلف تأسیسات ساختمان هستند که در این رشته فعالیت دارند. کتاب قبلی ایشان نیز که با عنوان مهندسی تأسیسات مکانیکی ساختمان در سال ۱۳۸۴ انتشار یافته است، با موفقیت همراه بوده است.

لذا این همت و پشتکار، پس از کسب تجارت مفید حرفه‌ای زمینه‌ساز تأليف و گردآوری کتب مختلف و همچنین تهیه CD (لوح‌های فشرده) متنوع در این زمینه شده است و اینک نیز کتابی تحت عنوان مهندسی استخراج سونا و جکوزی به صورت کاملاً کاربردی ارائه شده است که تهیه CD (لوح‌های فشرده) مربوطه نیز با همراهی کامل اینجانب صورت گرفته است و توسط ایشان فراروی شما ارجمندان قرار دارد که می‌تواند به عنوان ابزاری مناسب جهت علاقمندان به این رشته به کار رود.

من شخصاً خداوند را شاکرم که ایشان به عنوان مهندسی فعال و با تجربه توانسته است زکات علم و تجربه خود را توسط انتقال مناسب آن انجام دهد.

صغر شیرازپور

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

عضو هیأت علمی بازنیسته دانشگاه علم و صنعت ایران

بنام خداوند هستی بخش

آب، مترادف با آبادانی، بهداشت و سلامتی است. از دیرباز همیشه موجودات در جایی که آب در آنجا وجود دارد تجمع می‌کردند و می‌کنند.

امروزه از آب علاوه بر آشامیدن و پخت غذا و شستشو و نظافت به عنوان درمان نیز استفاده می‌شود و یکی از نمونه‌های بارز آب درمانی استخرا، سونا و جکوزی می‌باشد که در جوامع پیشرفته به آن توجه بیشتری شده است.

در حال حاضر علاوه بر ساختمان‌های عمومی نظیر هتل‌ها و اقامت‌ها و تفریحگاه‌ها، اکثر ساختمان‌های مسکونی نیز دارای استخرا، سونا و جکوزی می‌باشند. جا دارد از جانب آقای مهندس بهمن جلیلیان تشکر و قدردانی شود که در کنار کار طراحی و نظارت و اجرای تأسیسات ساختمان، مبادرت به گردآوری مبانی طراحی، نظارت و اجرای تأسیسات نیز می‌نمایند که کتاب‌های مهندسی تأسیسات مکانیکی ساختمان یکی از نمونه‌های ارزشمند این مهندس فعال می‌باشد.

کتاب حاضر نیز یکی از همین نمونه‌ها می‌باشد که به مقوله استخرا، سونا و جکوزی پرداخته و قابل استفاده دانشجویان، مهندسان و مجریان ساختمان می‌باشد و اینجانب نیز به نوبه خود، ضمن قدرنهادن از خدمات بیدریغ ایشان در نشر علم و فن در بین جامعه مهندسی، آرزوی سلامتی و موفقیت‌های بیشتر برای ایشان دارم.

عسگر خسروی فرد

مسئول آموزش شورای مرکزی وزارت مسکن و شهرسازی
عضو اصلی هیأت مدیره انجمن تأسیسات مکانیکی ساختمان استان تهران

پیشگفتار

چنان‌که می‌دانیم انسان همواره در جستجوی آسایش و آرامش جسم و روح خود بوده است. و از زمانی که توانست زندگی جمعی را آغاز نماید و روستاها و شهرها را بنیان نهاد، این جستجو را ادامه داده است.

آنچه که از آغاز پیدایش تمدن بشری جزء لاینفک زندگی انسان‌ها بوده و بیشترین سهم را در اینفای سعادت بشری داشته همانا آب، این مایه حیاتی و نعمت بزرگ الهی بوده است.

با شکل‌گیری اجتماعات و زندگی جمعی و پیشرفت تمدن و ایجاد سکونت‌گاه‌های ثابت، به تدریج حمام‌ها و استخرهای مختلفی پا به عرصه وجود گذاشتند. بدگونه‌ای که با انجام کاوش‌های تاریخی، باستان‌شناسان قدمت بعضی از آنها را به گذشته‌های بسیار دور نسبت داده‌اند.

به طور مثال، می‌توان به حمام‌های پیش‌رفته‌ای در مصر و یونان قدیم و ایران باستان اشاره کرد.

به صراحت می‌توان گفت که زندگی فعلی انسان‌ها با توجه به پیچیدگی شهرها و گسترش روز افرون آنها در یکدیگر و ازدحام جمعیت و ماشینی شدن آنها، بدون کسب آرامش از آب بسیار سخت بوده و در غفلت از این مقوله ممکن است به انواع یماری‌های جسمی و روحی دچار شوند. بنابراین، وجود اماکنی که بتوان به وسیله‌ی آب این عنصر حیاتی، آرامش روح و جسم را تأمین کرد، ضروری است. از این رو وجود استخرهای مختلف و سونا و جکوزی‌ها می‌توانند محل‌هایی مفید برای تنفس‌زدایی و تفریح و آسایش انسان‌ها باشند. لذا در این کتاب سعی شده است تا امور فنی این مجموعه‌ها به دقت بررسی و موارد طراحی و اجرا و نگهداری آنها به تفصیل بیان شود.

لازم به ذکر است، جهت تسهیل در امر آموزش سعی شده است که CD همراه کتاب تهیه گردد تا به عنوان مکمل مطالب بیان شده در کتاب یاری برساند. بنابراین در CD مربوطه کلیه اطلاعات و عکس‌های مربوطه آورده شده است تا علاقمندان به این رشته بتوانند از آنها استفاده نمایند.

با امید به یاری خداوند متعال و با تشکر از آقای دکتر شیرازپور و آقای مهندس خسروی فر استاتیل آموزشی شورای مرکزی وزارت مسکن و شهرسازی و دوستان و همکاران و دانش‌پژوهانی که بنده را در انتقال دانش این مجموعه فنی و تخصصی یاری داده‌اند، خصوصاً کسانی که توسط تجربیات ارزشمندانشان به بنده کمک شایانی نموده‌اند که اسامی آنها در بخش منابع ذکر شده است و همچنین با قدردانی از جناب آقای مجیدرضا زروری مدیریت محترم انتشارات فدک ایساتیس و دیگر همکاران گرامی ایشان که در گردآوری این کتاب مرا یاری داده‌اند.

آرزومندم که محتویات این کتاب، راه‌گشایی هرچند کوچک برای علاقمندان و متخصصان این حرفه باشد. در ضمن جهت هر گونه مشاوره، طراحی و اجرای استخرها و سونا و جکوزی و مجموعه‌های ورزشی و تفریحی می‌توانید از طریق ایمیل با ما تماس حاصل فرمایید.

Bahman_Jalilian@yahoo.com

مهندس بهمن جلیلیان اختیاری

۱۳۹۰ پاییز

فهرست مطالب

فصل ۱ انواع استخرهای شنا و نوع کاربری ۱

۳	مقدمه
۱.۱	استخرهای مصنوعی ۳
۱.۱.۱	استخرهای گردش مجدد ۳
۲.۱.۱	استخرهای پُر و خالی ۳
۲.۱	استخرهای قسمتی مصنوعی ۴
۳.۱	انواع استخر از نظر استقرار ۴
۴.۱	استخرهای شنا بر حسب شیوه تصفیه آب ۴

فصل ۲ مبانی طراحی استخرها ۹

۱۱	مقدمه
۱.۲	اصول کلی طرح ریزی ۱۳
۲.۲	مبانی طراحی و ساخت یک مجموعه استخر ۱۶

فصل ۳ استخرهای شنا و سونا و جکوزی از نظر ساختمان، ابعاد، ظرفیت،

شکل هندسی و ملزومات جنبی ۶۵

۱.۳	ابعاد استخرهای سرپوشیده‌ی شنا ۲۳
۲.۳	متعلقات جنبی استخرها ۲۵
۱.۲.۳	حمام‌های بخار ۲۵
۲.۲.۳	حمام تن‌شوئی ۲۶
۳.۲.۳	تخته پرش یا شیرجه (انواع و ابعاد) ۲۷
۴.۲.۳	سکوهای شیرجه ۳۱
۵.۲.۳	امکانات شیرجه ۳۲

رختکن	۳۳	۶.۲.۳
قفسه‌ها	۳۷	۷.۲.۳
اشکال و ابعاد و اندازه‌ها و دیتیل‌های مختلف استخرها	۳۸	۳.۳
استخر موج‌دار	۴۳	۱.۳.۳
انواع آبروها	۴۵	۲.۳.۳
ابعاد استخرها و جزئیات مخطوط ورزش و اترپولو	۴۵	۴.۳
استخرهای رویاز	۴۷	۵.۳
استخرهای رویاز شنا	۴۸	۱.۵.۳
استخرهای رویاز / سرپوشیده	۵۶	۶.۳
استخرهای شنای خصوصی	۵۹	۱.۶.۳
ساختار استخرهای سرپوشیده	۶۰	۲.۶.۳
استخرهای شنای ویلایی	۶۵	۳.۶.۳
سونا و جکوزی	۷۴	۷.۳
نحوه‌ی استحمام	۷۵	۱.۷.۳
ساختار	۷۵	۲.۷.۳
سونای بخار کوره‌ای	۷۵	۳.۷.۳
شكل‌های مختلف انواع سونا	۷۵	۴.۷.۳
سونا: مراحل استفاده	۷۸	۵.۷.۳

فصل ۴ خصوصیات آب ۸۱

مقدمه	۸۹	
خواص آب	۹۰	۱.۴
دماهی آب	۹۰	۱.۱.۴
رنگ	۹۰	۲.۱.۴
طعم	۹۰	۳.۱.۴
بو	۹۰	۴.۱.۴
ستختی آب	۹۰	۵.۱.۴
مجموع املاح جامد محلول		۶.۱.۴
۹۱ TDS (TOTAL DISSOLVED SOLIDS)		
۹۲ BOD (BIOLOGICAL OXYGEN DEMAND)		۷.۱.۴
۹۲ COD		۸.۱.۴
سایر موارد	۹۲	۹.۱.۴
آفتکش‌ها	۹۳	۱۰.۱.۴
فلوئور	۹۳	۱۱.۱.۴

نیترات‌ها	۹۳	۱۲.۱.۴
نیتریت‌ها	۹۳	۱۳.۱.۴
ترکیبات حلقوی چندهسته‌ای	۹۳	۱۴.۱.۴
سایر ترکیبات شیمیایی	۹۳	۱۵.۱.۴
ناخالصی‌های موجود در آب	۹۴	۲.۴
مواد معلق	۹۴	۱.۲.۴
سیستم اسمز معکوس (R.O)	۹۶	۳.۴
اسمز معکوس (REVERSE OSMOSIS)	۹۶	۱.۳.۴
تثویر اسمز معکوس	۹۶	۲.۳.۴
قطعات اصلی واحد اسمز معکوس	۹۷	۳.۳.۴
پیش تصفیه R.O	۹۸	۴.۳.۴
طراجی اسمز معکوس	۹۹	۵.۳.۴
میکروارگانیسم‌ها	۹۹	۴.۴
اشعه U.V	۹۹	۱.۴.۴
ازنده‌ی	۹۹	۲.۴.۴
کلرزنی	۱۰۰	۳.۴.۴
جوشاندن آب	۱۰۰	۴.۴.۴
تصفیه آب	۱۰۰	۵.۴.۴
شبکه‌های آشغال‌گیر	۱۰۱	۶.۴.۴
تهنشین کردن مواد خارجی	۱۰۱	۷.۴.۴
صفی‌ها	۱۰۱	۸.۴.۴
هواده‌ی	۱۰۲	۹.۴.۴
گندله‌زدایی آب	۱۰۲	۱۰.۴.۴
گرفتن سختی	۱۰۲	۱۱.۴.۴
روش تعوض یونی با استفاده از رزین‌ها (زئولیت‌ها)	۱۰۵	۵.۴
سختی‌گیر (SOFTENER)	۱۰۷	۱.۵.۴
تبادل کننده‌های با بستر مخلط (MIXE BED)	۱۰۷	۲.۵.۴
محاسبات و انتخاب سختی‌گیر	۱۰۷	۳.۵.۴
انتخاب سختی‌گیرهای	۱۰۸	۴.۵.۴

فصل ۵ نأسیسات مکانیکی استخرها و سونا و جکوزی ۱۰۹

مقدمه ۱۱۱

۱۱۲ شرایط طراحی برای استخرها از نظر ASHRAE ۱.۵

طراحی و محاسبه بار نهان استخرها	۱۱۳	۲.۵
انواع رطوبت‌گیری	۱۱۴	۳.۵
گرمایش هوای استخر	۱۱۷	۴.۵
کیفیت هوای داخل استخر	۱۱۷	۱.۴.۵
تهویه استخر با هوای خارج	۱۱۷	۵.۵
تخلیه‌ی هوا	۱۱۷	۱.۵.۵
نرخ تعویض هوا	۱۱۸	۶.۵
هوارسان	۱۱۸	۷.۵
جلوگیری از تقطیر روی سطوح سرد مانند پنجره‌ها	۱۱۹	۱.۷.۵
توزیع هوا در استخر	۱۱۹	۸.۵
طراحی کanal	۱۲۰	۹.۵
طراحی کanal رفت	۱۲۱	۱.۹.۵
کanal برگشت	۱۲۱	۲.۹.۵
انرژی مصرفی	۱۲۲	۳.۹.۵
تمییر و نگهداری سیستم‌های تهویه مطبوع استخر	۱۲۲	۱۰.۵
عیب‌یابی سیستم تهویه مطبوع استخرها	۱۲۲	۱.۱۰.۵
جمع‌بندی کلی	۱۲۳	۱۱.۵

فصل ۶ توضیحات کاربردی ۱۲۵

مقدمه	۱۲۷
روش‌های سالم‌سازی آب و نگهداری و اداره‌ی استخرهای شنا	۱۲۷
انتقال بیماری‌ها توسط استخرهای شنا	۱۲۸
تنظیم PH آب استخر	۱۲۸
کنترل جلبک‌ها در استخرهای شنا	۱۲۸
کیفیت بهداشتی آب استخر	۱۲۹
گندزدایی آب استخر	۱۳۰
نمونه‌برداری از آب استخر	۱۳۰
سیستم‌های پیشرفته تصفیه و گندزدایی آب در استخرهای شنا	۱۳۱
مزایای استفاده از ازن در استخرهای شنا	۱۳۱
تصفیه آب صنعتی	۱۳۳
سیستم اسمز معکوس (آب شیرین کن)	۱۳۲
اساس کار اسمز معکوس	۱۳۳

تزریق ازن	۱۳۴	۳.۶
ازن (OZON)	۱۳۴	۱.۳.۶
سختی گیر	۱۳۵	۴.۶
سختی گیر رزینی	۱۳۵	۱.۴.۶
فیلترها	۱۳۶	۵.۶
صفافی شنی تحت فشار FILTERSAND	۱۳۶	۱.۵.۶
تصفیه آب و فاضلاب	۱۳۷	۶.۶
توضیحات استخر	۱۳۷	۷.۶
سیستم روکش‌های جمع‌شوی استخر	۱۳۹	۱.۷.۶
مزایای سیستم پوشش‌های جمع‌شوی استخر	۱۳۹	۲.۷.۶
مشخصات سیستم پوشش‌های جمع‌شوی استخر	۱۴۰	۳.۷.۶

فصل ۷ تأسیسات برقی استخرها، سونا و جکوزی ۱۴۱

مقدمه	۱۴۳
حداقل فواصل مورد نیاز برای استخرهای سرباز	۱.۷
استخرهای سرباز	۱.۱.۷
استخرهای سروپوشیده	۲.۱.۷
تأسیسات روشنایی داخل کاسه استخر	۲.۷
تأسیسات روشنایی با کاسه مرطوب	۱.۲.۷
توزيع برق در استخرها	۳.۷
تابلو برق	۱.۳.۷
روش‌های سیم‌کشی تابلو برق استخرها	۲.۳.۷
اتصال زمین تجهیزات	۳.۳.۷
اتصال زمین، همبند کردن و محافظه عیب اتصال زمین	۴.۷
همبند کردن	۱.۴.۷
شبکه همبندی مشترک	۲.۴.۷
شکل‌های همبندی کردن‌های مختلف	۳.۴.۷
استخرهای پرتابل و موقت	۵.۷
دیگر تجهیزات الکتریکی استخرها	۶.۷
تأسیسات الکتریکی جکوزی‌ها	۷.۷
کلید اضطراری	۱.۷.۷
روش سیم‌کشی	۲.۷.۷

پریزهای برق	۱۵۴	۳.۷.۷
حداقل فواصل مجاز	۱۵۴	۴.۷.۷
اتصال زمین و همبند کردن اجزا	۱۵۴	۵.۷.۷
استخرها: درجه حفاظت استخرها	۱۵۴	۸.۷
تأمین روشنایی استخرها	۱۵۵	۹.۷
مبانی مرتبط با محاسبات روشنایی	۱۵۵	۱۰.۷
روشنایی در استخرهای سرپوشیده خانگی	۱۵۶	۲.۹.۷
حجم و گردش آب استخر	۱۵۷	۱۰.۷
محاسبه حجم آب استخر	۱۵۷	۱۱۰.۷

فصل ۸ اطلاعات کلی جهت مفاهیم و کاربرد سیستم‌های طراحی استخرها از نظر ASHRAE ۱۵۹

تهویه در ورزشگاه‌ها	۱۶۱	۱.۸
تهویه در مراکز نمایشی و رسمی	۱۶۱	۲.۸
کاربردی بودن سیستم	۱۶۱	۳.۸
کاربردی بودن سیستم‌های توزیع هوای مناسب و تهویه آن	۱۶۱	۴.۸
محل‌های شنا	۱۶۲	۵.۸
کنترل زیست محیطی	۱۶۲	۱۵.۸
کنترل رطوبت	۱۶۲	۲۵.۸
بخار شدن	۱۶۲	۳۵.۸
شرایط تهویه	۱۶۳	۴۵.۸
نسبتهاي تحويل هوا	۱۶۳	۵۵.۸
طراحی استخرهای شنا	۱۶۴	۶.۸
مفاهیم طرح	۱۶۴	۱۶.۸
کاربردی بودن سیستم	۱۶۵	۲۶.۸
ملاک طراحی	۱۶۵	۳۶.۸
نوع سیستم توزیع هوا	۱۶۶	۴۶.۸
تجهیزات لازم در استخر شامل	۱۶۸	۷.۸
سیستم گردش آب	۱۶۸	۸.۸
پمپ‌ها	۱۷۰	۱۸.۸
ملاحظات ساختاری	۱۷۰	۹.۸
شرایط هوای محیط استخر	۱۷۰	۱۰.۸

فصل ۹

نقشه‌ها، دیتیل‌ها، نمودارها، جداول، عکس‌ها و مشخصات تجهیزات

استخرها، سونا و جکوزی ۱۷۳

ظرفیت لوله‌ها ۱۸۱ ۱.۹

مثالی برای مشخصات تجهیزات یک استخر و سونا و جکوزی خانگی ۱۸۲ ۲.۹

فهرست منابع ۱۹۳

واژه‌نامه ۱۹۵

فهرست الفبایی ۲۱۱

فصل اول

انواع استخراهای شنا و نوع کاربری